

49. évfolyam, 4. szám
2020. IV. negyedév

Zalaerdő

A ZALAERDŐ ZRT. DOLGOZÓINAK LAPJA

Itt az év vége

**KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET,
ÉS EGÉSZSÉGBEN GAZDAG, VIDÁM
ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK!**

FOTÓ: GYERGYÁK LAJOS

2

ÉVÉRTÉKELŐ

Árbevétel-kiesés
szinte az összes
ágazatban

4

BAJCSA 50

Ahol a fák születnek

6

FAFELDOLGOZÁS

A Lenti Fűrészüzem
múltja, jelene, jövője

Árbevétel-kiesés szinte az összes ágazatban

2020 mindannyiunk életébe sok változást hozott, ezt elmondhatjuk. Ez az év más volt, mint az előzők, és a nehézségek nem csak a dolgozók, hanem a munkáltatók szintjén is meglehetősen érzékelhetők voltak. Évértékelőnkben ezúttal a két vezérigazgató-helyettes, Kreiner Roland (KR) termelési igazgató és Varga Attila (VA) gazdasági igazgató számol be az évről.

MAG- ÉS CSEMETETERMELÉS

VA: – Ebben az ágazatban hasonló árbevételt terveztünk, mint tavaly, ám már a szeptemberi adatok alapján jól látható, hogy ez egyelőre elmarad a várttól. Tavaly szeptemberben 64 millió forint, idén ugyanebben az időszakban 56 millió forint volt az ágazat árbevétele. Az erdészeti csemeteértékesítéssel jól állunk, a veszteség a díszfa árbevétel-kiesése miatt várható. A koronavírus-járvány miatt hozott intézkedések a tavaszi és az őszi szezonban nem tettek jót a díszfaágazatnak, komoly értékesítési nehézségek adódtak.

KR: – A Bajcsai Csemetekert értékesítése szabványolt 2020-ban is, nagy mennyiségű szabadgyökerű erdészeti csemetét adtunk el. Mindkét kertben, illetve az erdősítésekben is probléma, hogy időnyellegű munkára nagyon nehezen találunk külsős munkaerőt. Romániából érkeznek vendégmunkások, de az ő tevékenységük sokszor állandó felügyeletet igényel, ami részünkről óriási többletenergiát kíván. Ennek ellenére úgy gondolom, hogy azt a mennyiségű csemetét, amennyire nekünk szükségünk van, illetve amennyit eladunk, nagy biztonsággal ki fogjuk tudni emelni.

Az idei makkgyűjtés összességében jól sikerült, azonban országosan ismert probléma, hogy nagyon kevesen gyűjtenek ma már makkot. A vörös tölgy jellemzően minden évben bőségesen terem, azonban az idei évben a Nyírségből kellett felvásárolnunk, mivel a térségben alig volt elérhető. (Az idei maggyűjtés eredményeiről a 8. oldalon olvashatnak bővebben – a Szerk.)

ERDŐFELJÚJTÁS

VA: – Az ágazat tavalyi 550 millió forintos költségfelhasználását szeretnénk volna csökkenteni 544 millió forintra. Ez terv szinten nem jelentős költségcsökkentés, azonban szeptemberben már 40 millió forinttal kevesebbet költöttünk erdőfelújításra, mint tavaly szeptemberben. Ebben az ágazatban

elsősorban az ápolások racionalizálásával próbáljuk a költségeinket visszafogni.

KR: – Mivel a fapiac hanyatlása 2019 tavaszán kezdődött, már tavaly megszorító intézkedéseket kellett hoznunk, akkor 10 százalékos költségcsökkentést hajtottunk végre az erdőfelújításban. Eppen annyit, hogy a szükséges erdőfelújításokat teljes mértékben el tudjuk végezni, egyetlen első kivétel, pótlás se maradjon el. Az ápolásokban is próbáltunk oly' mértékben megtakarítani, hogy a szakmaiság ne szenvedjen csorbát. A tapasztalatok alapján ez sikerült, így hasonló költségcsökkentést határoztunk meg a 2020-as évre is.

A fásítást, erdőtelepítést ösztönző programok kiemelt figyelmet kaptak az elmúlt pár évben az Agrárminisztérium, illetve Magyarország kormányának részéről. A Zalaerdő Zrt. három ilyen projektben vesz részt tevékenyen: a Kaán Károly Országfásítási Programban, az önerdősüléssel érintett földterületek erdővé minősítésében, illetve az újszülöttek után létesítendő erdőterületek erdőtelepítési programjában. Ezeket, illetve a 2019 őszi és 2020 tavaszára tervezett erdőtelepítéseket maradéktalanul végrehajtottuk.

FAKITERMELÉS

VA: – A fakitermelésben tavaly éves szinten 6,2 milliárd forintos árbevételt ért el társaságunk. Jelenlegi számításaink szerint ez az érték mintegy 5 milliárd forint körül várható. A több mint 1 milliárd forintos árbevétel-kiesés már a szeptemberi adatokban is látszik. Ez akkora mértékű csökkenés, amit költségmegtakarítással nem tudunk kompenzálni, csak részben tudjuk ellensúlyozni. A bevételkiesés elsődleges oka az, hogy az értékesített faanyag mennyisége visszaesett: tavaly szeptemberig 236 ezer m³ fát értékesítettünk, míg idén ugyanebben az időszakban 200 ezer m³-t, ami 84 százalékos forgalmat jelent a tavalyihoz képest. Emellett a választékok nagy részének az árai is csökkentek.

Ezt a hozamvesztést részben tudtuk kompenzálni a fakitermelési költségekkel, hiszen 60 ezer m³-rel kevesebb fát termeltünk, ami

egyrészt költségcsökkentéssel járt, másrészt a készleteinket is szinten tudtuk tartani.

KR: – Mint fentebb már említettük, a fapiac 2019 tavaszától hanyatló tendenciát mutatott. A nehézségekhez hozzáadódottak a koronavírus-járvány miatt meghozott intézkedések hatásai, így nem csoda, hogy jelentős árbevétel-kiesés sújtja az ágazatot ebben az évben. Az árbevétel-elmaradás okai összetettek: változott a fatermék-összetétel; csökkentek az egyes választékok átlagárai; jelentősen visszaesett az értékesíthető faanyag mennyisége. Mivel a kereslet lecsökkent, jóval kevesebb faanyagot tudtunk piacra vinni, a készletet pedig nem akartuk növelni.

A rönkféleségekről összességében elmondható, hogy jól eladhatók, jelenleg folyamatos a keresletük.

Az aprítékalapanyag-piac az év elején jól indult, a keménylombos apríték eleinte keresett termék volt, már kevésbé eladható. E választék képződése folyamatos az év során, amelyet ajánlattételi felhívások keretében értékesítettünk. A nyár derekán a lombos és keménylombos aprítékon sikerült túladni, bízunk benne, hogy a fenyőaprítékkal sem lesz gond.

Az év elején még jelentős mennyiségű tűzifakészlettel rendelkezett társaságunk, nem is mertünk komolyabb termelésekbe kezdeni. Az év első harmadában egy időre le kellett állnunk vágásainkkal azért, hogy a készletfelhalmozódást és a faanyagromlást elkerüljük. A nyár folyamán Olaszország irányába jelentős vagonos értékesítés indult el, amely azóta is folyamatos. Továbbá szintén a nyári időszakban egynapos akciót hirdettünk, amelynek során nagy mennyiségű tűzifát adtunk el mindössze egyetlen nap alatt, ez komoly árbevételt is hozott. Mindezeknek köszönhetően faanyagkészleteink öszre lecsökkentek, kezelhető nagyságrendűvé váltak, és teret adtak az új termelési lehetőségeknek.

Azt gondolom, minden kolléga, aki ebben részt vett – a területvezető erdészek, a műszaki vezetők és a kereskedelmi osztály munkatársai –, elismerést érdemelnek, hiszen nagyon kemény év van mögöttük, sokkal több munka hárult rájuk a nehéz kereskedelmi helyzetben, mint korábban.

Rádadásul az év közepén elindítottuk webáruházunkat is, ami további feladatokat rótt a kollégákra. Kezdetben csak tűzifát, egy ideje már pelletet is lehet vásárolni, és gondolkodunk azon, hogy a lehetőséget kiterjesztjük a dísznövényekre is.

VADGAZDÁLKODÁS

VA: – A vadászat 2019-ben kimagasló, 745 millió forint árbevételt ért el. Idén 580 millió forintot terveztünk, de – szintén a járvány miatt hozott intézkedések okán – ez nem biztos, hogy teljesülni fog. A kiadásokra szánt, összesen 497 millió forint tervezett költség az alábbiak szerint oszlik el: vadföldművelésre és mezőgazdasági tevékenységre 82 millió forintot, vadkár elleni védekezésre 85 millió forintot, a vaddisznóskertek és a fácánnevelés működésére 28 millió forintot, a vad takarmányozására és vadászatszervezésre 221 millió forintot, a kifizetett vadkárakra 82 millió forintot terveztünk. Szeretnénk elérni az ágazatnál, hogy pozitív mérleggel zárjuk az évet, azonban ez még függ attól is, hogy a kifizetett vadkár mekkora nagyságrendet ér el.

KR: – Nagyban nehezítette az idei bérvadásztatást a járványhelyzet, ugyanakkor a szeptemberi gúmszarvasbika-vadászat mind darabszámban, mind bevételben elérte a tavalyi 70 százalékát. Szeptember elején még nem számítottunk ilyen magas arányra, de sajnos, még így is nagy a bevételkiesés a tervezetthez képest. A szeptemberi teríték-összetétel kiváló volt. (A szentpéterföldi trófeaszemlékről készült összeállítás a 10. oldalon olvasható – a Szerk.)

Egyelőre nem tudjuk, mi lesz a hajtóvadászatokkal, hiszen korábban ezeken is nagyobb arányban vettek részt külföldi vadászvendégek, mint hazaiak. Az afrikai sertésspestis (ASP) okozta károk miatt az ország keleti felében csökkenni a vadászati lehetőségek, így valószínűleg onnan több vendég érkezhet majd. Ezzel remélhetőleg némileg tudjuk pótolni azt a bevételkiesést, amit a külföldi vadászvendégek hiánya okoz. Azonban ezek még csak találgatások.

Szintén az ASP miatt az állategészségügyi hatóság jelentősen megemelte a lelövési terveket idén, amit a társaság összességében tudott teljesíteni.

FAFELDOLGOZÁSI ÁGAZAT
ÉS PELLETTYÁRTÁS

VA: – Ebben az ágazatban is jelentős árbevétel-kiesés tapasztalható. Sem a fűrészáru-, sem a pelletértékesítés nem éri el a tavalyi szintet, előbbinél 80–90 millió forintos, utóbbinál 20 millió forintos elmaradásunk van szeptember végén.

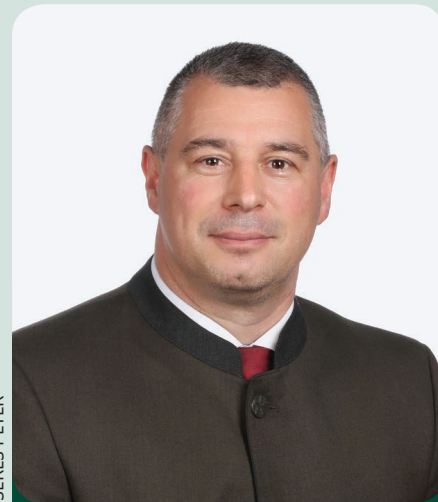
KR: – A fafeldolgozást és a pelletgyártást is sújtotta a tavaszi járványhullám következtében kialakult zavaros helyzet, és ez legfőképpen a szállításban mutatkozott meg. Előfordult, hogy a külföldi partner el sem mert jönni az áruért, vagy a határon ütközött akadályokba a szállítás.

Mivel az üzemet száz százalékban a Zalaerdő Zrt. látja el alapanyaggal, ezért a megtermelt faanyag egész évben biztosított volt.

A fafeldolgozási ágazat profiltisztítása miatt az addig a Zalaerdő Zrt. Lenti Erdészeti részének részeként működő fűrészüzemből évközben megalakult a ZALA-FÜRÉSZ Fafeldolgozó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű

Varga Attila gazdasági igazgató

Kreiner Roland termelési igazgató

FOTÓK: SERES PÉTER

Társaság. Az önálló kft. bejegyzése megtörtént, jelenleg – a cikk írásának idején – a telephely-engedélyeztetés folyik.

A pelletgyártás árbevétel-kiesésének egyik oka szintén a járványhelyzetben keresendő, a másik, hogy nagy mennyiségben megjelent a piacon az ukrán pellet, amely lényegesen olcsóbb a miénknél. A harmadik ok, hogy egy komoly géphiba miatt közel két hónapon át állt a termelés, és azt a mennyiséget már biztosan nem tudjuk pótolni.

BERUHÁZÁSOK

VA: – Gazdálkodásunkhoz szorosan hozzátartoznak beruházásaink költségei. A három legfontosabb tétel idén: a gépkocsibeszerzések a kerületvezető erdészek számára; a közjóléti fejlesztések, ezen belül a vasúti fejlesztések és a szálláskorszerűsítések, illetve nem utolsósorban a fakitermeléshez szükséges harvester-forwarder géppár megvásárlása. (A beruházásokról bővebben a 9. oldalon olvashatnak – a Szerk.)

KÖZJÓLÉT

KR: – A közjóléti tevékenység minden évben veszteséges, azonban 2020-ban a járványügyi intézkedések miatt a szokásosnál is kevesebb bevételre tettünk szert. Be kellett zárunk erdei iskoláinkat, nem indulhattak el a Csömödéri Állami Erdei Vasút személyszállító szerelvényei, és nem adhattuk ki szállásainkat sem.

A Téry Ödön Programnak, illetve a Kisfaludy-programnak köszönhetően számos szállásunkat újítottuk fel, vagy kezdtük meg a rekonstrukciót idén. A két projekt érinti a két kistolmácsi szálláshelyet, a zsigárdi és szaplányosi erdei szállásokat, a horgászlatot Szentpéterföldön és a vadászházat a Budafai Arborétumban.

GAZDASÁGI VONATKOZÁSOK

VA: – Gyakorlatilag minden ágazatunk árbevétel-kiesést szenved el 2020-ban, az összesített árbevétel-kiesésünk eléri a 1,5 milliárd forintot. Ezt a kiesést, veszteséget

próbáljuk kompenzálni azzal, hogy a költségeinket visszafogjuk. Elsősorban erdőfelújítások ápolásánál, fakitermelések visszafogásával, elhagyásával, a karbantartási költségek csökkentésével próbálunk alacsonyabb költségintézen dolgozni. Ezek közel 500 millió forintos megtakarítást jelentenek.

A másik komponens: a személyi jellegű ráfordítások, ahol jelentős a költségcsökkentés, azonban ez a dolgozókat rendkívül hátrányosan érinti. Idén a cafetéria-juttatások mindössze 25 százalékát fizettük ki a dolgozóknak a tavalyi évhez képest, ez 160 millió forint megtakarítást jelentett a cégnek. Az alaphéren felüli mozgóbér nagyságrendje elérheti a 300 millió forintot is, amely akkor fizethető ki, ha társaságunk teljesíti az eredménytervet, és csakis annyi fizethető ki, ami még nem veszélyezteti az eredményterv teljesülését.

Az előző évben 509 millió forint volt az eredményünk. Az Agrárminisztérium utasítása alapján az eredetileg meghatározott 700 millió forint helyett 525 millió forintot kell teljesítenünk, ami nagyjából a tavalyi szint. Azonban 2019-ben nem volt járványhelyzet, és a fapiac is biztosabb lábakon állt, mint 2020-ban. Ennek ellenpólusaként „segítsé-günkre van” a forint gyengülése, jelentős többleteredményt hozva az eredeti várakozásokhoz képest. Azonban ez még mindig nem elegendő ahhoz, hogy az eredményt súlyos áldozatok – a vállalkozói díjak és a dolgozói juttatások csökkentése – nélkül teljesíteni tudjuk.

Azt azonban fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy cégünk működési problémákkal nem küzd. A társaság kellő pénzeszközökkel rendelkezik, jó a fizetőképessége, nem kellett csökkentett munkaidőt bevezetnünk, az álláshelyek nem kerültek veszélybe, és az eredmény még a legnehezebb nyári hónapokban is pozitív maradt, tehát nem vagyunk veszteségesek.

Az eredményelvárás teljesítéséről, illetve arról, hogy a személyi jellegű kifizetésekből még mennyi teljesíthető, több információt december végén, de inkább január elején tudunk majd.

Steyer Edina
PR-előadó

FOTÓ: VASKI LÁSZLÓ

Ahol a fák „születnek”

Az erdőgazdálkodás folyamatának első lépcsője a mag- és csemetetermelés. Ezzel a tevékenységgel immár 50 éve foglalkozik a Bajcsai Csemetekert nagyüzemi körülmények között.

A kertben főként azoknak az őshonos fajoknak a csemetéit nevelik, amelyekre az erdőgazdaságnak szüksége van. Volt olyan időszak, amikor 25 millió csemetét neveltek a kertben, de a makkvetéses felújítási technológia térhódítása miatt napjainkban ez 10 millióra csökkent, azonban a szakmai törekvések a 15 millió felé mutatnak. A 10 millió csemete mintegy felét az erdőgazdaság használja fel saját erdősítési feladatai ellátására, 1,5–2 millió darabot pedig értékesítenek – még külföldre is kerül az értékes zalai csemetékből. A földben maradó mennyiség korosodik, azaz csak a következő évben ültetik ki.

A csemetekert története hosszú évtizedekkel ezelőttre nyúlik vissza. A második világháború után az erdőfelújítás megnövekedő szaporítóanyag-igényét kizárólag a nagy számban meglévő, de kis területű kertekből fedezték. Zala megyében, 1960-ban mintegy 150 csemetekert működött, ezek közül 109 üzemelt az állami erdőgazdaságnál. Villanyáram és öntözési lehetőség nélkül számuk egyre csökkent, emiatt szükségessé vált egy korszerű, nagyüzemi csemetekert létrehozása a térségben. A mostani kert „elődje” valójában már az

’50-es években üzemelt 1,4 hektáron, majd 1964-ben az előbbtől kicsit délebbre hozták létre „Bajcsa-új” néven 5,4 hektáron még egy csemetekertet. Ettől az időponttól számítjuk a Bajcsai Csemetekert létrejöttét.

Ötven évvel ezelőtt, 1970-től az első műszaki fejlesztések között kiépítették a villanyhálózatot és az öntözőrendszert, fóliaházakkal és hollandi ágyakkal bővült a kert. Ez jelentette az európai színvonalú nagyüzemi csemetetermelés megalakulását. A második lépcsőben végrehajtott műszaki fejlesztést az a cél ösztönözte, hogy Bajcsa biztosítsa a teljes erdőgazdaság szaporítóanyag-igényét. Mindeközben 1980-ra már 61 hektárosra bővült a kert területe, és a harmadik jelentősebb beruházási ciklus keretében hűtőházat, munkacsarnokot, rakodócsarnokot, zárt veremlőt, műhelyeket és raktárakat, kazánházat, valamint vegyszerraktárt építettek, továbbá csehszlovák és osztrák gyártmányú csemetekerti gépek könnyítették a munkát. A 2000-es évek kiemelkedő beruházása volt a makk-tároló megépítése, amelyben 70 tonna makkot tudnak tárolni. Öt évvel ezelőtt az öntözőhálózat szivattyúrendszerét cserélték ki, amelyet a következő évben épületmodernizálási,

gépesítési és energetikai célú beruházások követtek.

A Bajcsai Csemetekertben jelenleg magági és iskolázott erdészeti csemetét, karácsonyfát és dísznövényt nevelnek. Az évenként kikerülő csemete 80 százaléka lombos faj, a többi fenyő. Háromnegyedét a társerdészetek számára termelik, a maradékot a többi erdőgazdaságnak, magánerdő-tulajdonosoknak, önkormányzatoknak, illetve külföldi vevőknek értékesítik.

A jubiláló kertről, annak fejlődési útjairól, illetve tevékenységéről bővebben az idén decemberben megjelenő, Zalai erdők varázsa – A Zalaerdő fél évszázada című könyvben olvashatnak Babics István tollából.

Babics István és Csányi Anita
erdőgazdálkodási előadók
Steyer Edina
PR-előadó

A munkacsarnok építése a Bajcsai Csemetekertben (1980).

FOTÓ: ARCHÍV

Dr. Vigh András a felügyelőbizottság élén

A Zalaerdő Zrt. felügyelőbizottságának elnöke, dr. Vigh András ügyvédként dolgozik, a fővárosban él, azonban szép emlékek kötik Zala megyéhez is.

Vigh András Budapesten született, a Fejér megyei Agárdon nőtt fel két testvérel. Feleségével két leánygyermeket nevelnek – tudtuk meg tőle.

– *Apai nagyapám Felsőrajkon született, ezen a környéken családunknak több szőlő-hegyi pincéje van most is, amiket rendszeresen, hosszabb-rövidebb időre látogatunk, féltve őrzünk és gondozunk, mert a családnak rengeteg szép emléke fűződik ehhez a vidékhez.*

Az agárdi általános iskolát követően a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban tanult, itt érettségizett 2004-ben, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán szerzett diplomát 2010-ben.

– *Édesapám javaslatára választottam a jogi egyetemet, amit azóta sem bántam meg, hiszen hivatásként tekintek ügyvédi pályámra. A munkám során a folyamatosan felmerülő gyakorlati problémák valamennyi fél számára méltányos és hatékony megoldását tartom szem előtt.*

Az elnök életében mindig is fontos szerepet játszott a sport, bár ma már kevesebb ideje jut rá, mint korábban.

– *A sport gyerekkoromtól az életem része, korábban válogatott vitorlázó voltam. A barátaimmal különböző kispályás labdarúgó-bajnokságokon veszünk részt, emellett rendszeresen jégkorongozom, illetve amennyire időm engedi, vitorlázom, ez*

azonban ma már csak a szabadidő értékes eltöltését jelenti számomra.

S ha már szabadidő, akkor egy ügyvéd mindennapjaiból nem hiányozhatnak a könyvek...

– *Korábban nagyon sok politikai témájú visszaemlékezést olvastam, a kedvenceim azonban az elmúlt évtizedben divatba jött sportolói memoárok, ezek közül Andre Agassi: Open című önéletrajzi könyve volt rám a legnagyobb hatással.*

Beszélgettünk értékrendekről, az élet olyan mozzanatairól, amelyeket ugyan természetesnek veszünk, mégsem mindig azok. Például a szerencse...

– *Számos közmondás létezik e kifejezésekre, amelyek véleményem szerint esetenként valódi bölcsességet tartalmaznak,*

én azonban nem hiszek a szerencsében és a véletlenekben sem. Azt vallom, hogy minden okkal történik körülöttünk, „csak” az okokat kell tudnunk megfejteni, és ha bármi miatt szükséges vagy indokolt, akkor az életvitelünkön, kapcsolatainkon, munkánkon, hozzáállásunkon kell változtatni, nem pedig a szerencsében bízni. Az ugyanis – ahogy a mondás is tartja – forgandó.

A Zalaerdő Zrt. felügyelőbizottsági elnökeként irányítja a felügyelőbizottság munkáját, amely a gyakorlatban az ülések, valamint írásbeli szavazások előkészítését, lebonyolítását és a meghozott döntések utókövetését jelenti.

– *E tisztség ellátása során alapvető követelmény az alapító, azaz a magyar állam érdekeinek szem előtt tartása, ezért a felügyelőbizottság kiemelt figyelemmel kíséri a jogszabályoknak maradéktalanul megfelelést, felelős gazdálkodás követelményeinek érvényesülését. Tapasztalataim szerint a Zalaerdő Zrt. a felügyelőbizottsági üléseket megfelelő súllyal kezeli, az előkészítő anyagok precízek és többségükben maradéktalanul pontosak, amely természetesen elengedhetetlen a hatékony munkavégzéshez.*

Az ügyvéd úr beszélgetésünk végén kitartást és jó egészséget kívánt mindenkinek ebben a valóban nehéz helyzetben.

– *Fontos, hogy bízzunk a védekezést irányító szakemberek döntéseiben, ez talán az egyik kulcsa annak, hogy a lehető legrövidebb idő alatt magunk mögött tudhassuk a járványt.*

Steyer Edina

Személyügyi változások

A Zalaerdő Zrt. munkajogi létszámában a közfoglalkoztatottak nélkül 2020. november 1-jén 439 fő szerepelt. Nyilvántartásunk szerint legfiatalabb dolgozónk húszéves, a legidősebb munkavállaló jövő áprilisban lesz 65 éves. Idén 15 főt vettünk fel, 19 fő távozott a társaságtól.

NAGYKANIZSAI ERDÉSZET:

Új belépők: Horváth Rajmund hosszító, Papp Zsolt és Széplaki Ágnes erdészeti dolgozók. Itt kezdte meg erdómérnök gyakornokként a munkát Józsa Tamás augusztus 1-jén. Távozott az erdészettől: Tóth Zoltán erdészeti dolgozó. Nyugdíjba vonult Büki József kerületvezető erdész.

BÁNOKSZENTGYÖRGYI ERDÉSZET:

Bogdán Márta új belépőként erdészeti fizikai munkás munkakörben dolgozik. Megszűnt a munkaviszonya Waldhauser Edit általános erdészeti munkásnak.

LETENYEI ERDÉSZET:

Teke Jenő 2020. július 31-én nyugdíjba vonult, őt az erdészeti igazgatói munkakörben

Gyergyák Lajos váltotta 2020. május 1-jétől. A Bánokszentgyörgyi Erdészetenél 2019-ben gyakornokként kezdett Németh Gergely erdómérnök Letenyén erdóművelési műszaki vezető lett. Kárpáti Hunort és Őri Szilárd Tibort általános erdészeti munkakörben alkalmaztuk. Távozott Hökkön László hosszító.

LENTI ERDÉSZET:

Új belépők: Sulyok Richárd traktorvezető és Csinyi András (kazánfűtő). Kilépők: Bors Richárd hosszító, Csinyi András (kazánfűtő), Fentős Tibor és Nagy Tibor fafeldolgozó gépkezelők, Kunos Máté villanyszerelő, Molnár Attila kazánfűtő, Takács Tamás élező. Az erdészet dolgozói közül Németh Árpád elhunyt. Távozását sajná-

lattal vettük tudomásul, a gyászban osztozunk hozzátartozóival.

ZALAEGRSZEGI ERDÉSZET:

Új dolgozók: Hencz Éva raktáros, Kócs Gábor hivatásos vadász, Magyar Róbert karbantartó, Zsuppán Krisztián hosszító. Horváth László József kerületvezető erdész nyugdíjba vonult. További távozók: Koltai Milán erdészeti munkás, Somogyi Rudolf karbantartó és Zsuppán Krisztián hosszító.

KÖZPONT:

Gyakornokként kezdett dolgozni Könyvid Roland erdómérnök az erdőgazdálkodási osztályon. Vizsy István november 2-től dolgozik kontrolleri munkakörben. A vagyongazdálkodási osztály kollégái közül Godinek-Tóth Anita munkaviszonya még az év elején, Knausz Péter munkaviszonya október közepén szűnt meg. Mindketten saját kérésükre távoztak a társaságtól.

Pölöskei János
igazgatási és személyügyi osztályvezető

A Lenti Fűrészüzem múltja, jel

Az első világháború után felértékelődtek a határon belül maradt erdők, megszűnt a korábban Ausztriával közös vámterület, a Bethlen-kormány támogatta az ipari fejlesztéseket. Az erdőben gazdag Zalaiban 1922-ben az Esterházy Hercegi Hitbizomány megalakította a Kerkavölgyi Faipari Részvénytársaságot, és ezzel egy időben már el is kezdődtek a lenti fűrészüzem kivitelezési munkái.

A környék erdősültsége meghaladta a 35 százalékot, a Lentitől északra terjedő területeken jelentős fatömeget adó fenyő-erdők, délre pedig jó minőségű tölgyet és bükköt adó erdők terültek el. A területet átszelő, Alsólendvára menő vasútvonal biztosította a faanyag elszállításának feltételeit. Már az akkori számítások szerint is a zalai fa értékesítése feldolgozott formában nagyobb hasznot biztosított, mint rönkválasztékban.

A fűrészüzem tervezője és kivitelezője Lámfalussy Sándor erdőmérnök, hercegi erdőmester, a későbbi neves soproni professzor, míg az üzemhez csatlakozó 760 milliméteres nyomtávú vasútvonalé Barlai Ervin erdőmérnök volt. Az üzem 1923 májusában kezdte meg a termelést 10–12 ezer m³ rönk felfűrészelésével, 120 fő Lámfalussy Sándor felügyelete alatt álló munkással. A fűrészüzem megépülésekor az ország egyik legkorszerűbb üzeme volt, vásárlói között első helyen akkoriban a MÁV állt.

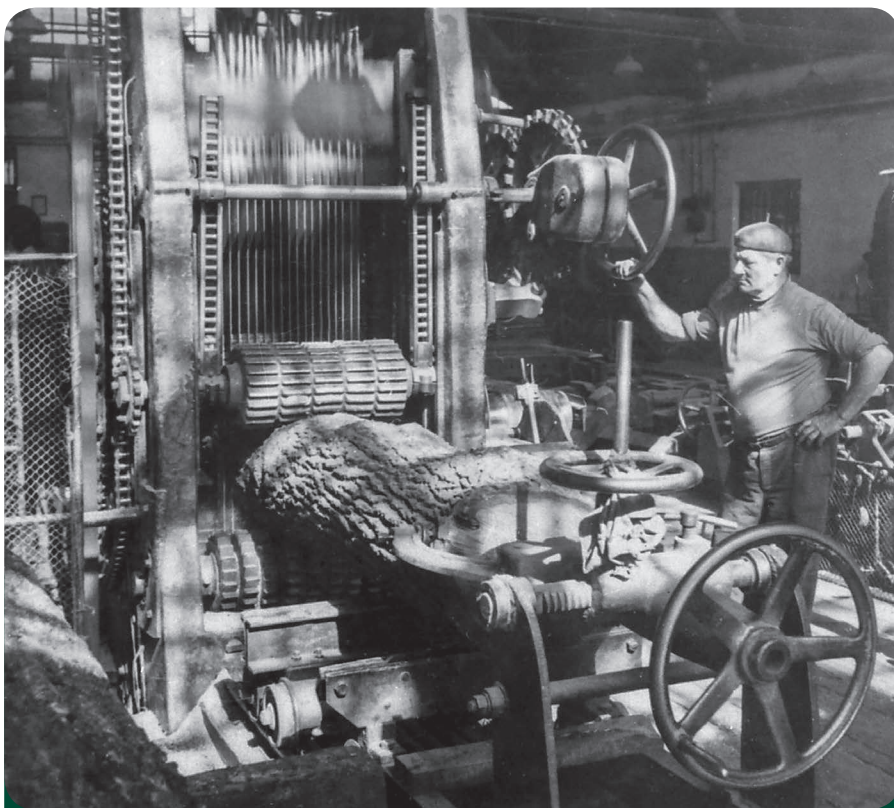
Az üzem 1945 után a MÁLLERD kezelésébe került, majd 1955. január 1-jén a Nyugat-magyarországi Fűrészek lenti üzemeként dolgozott tovább.

A fűrészüzem 1970. január 1-jén az újonnan alakult Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságba (továbbiakban: ZEFAG) integrálódott. A ZEFAG szervezetén belül az üzem a 18. sz. Lenti Fafeldolgozó Üzem elnevezést kapta.

A '70-es évek elején mintegy 42–44 ezer m³ fűrészrönk volt az mennyiség, amelyet az üzemben meglévő fűrészelési kapacitás mellett biztonságosan fel lehetett dolgozni, amelyből közel 50 százalék volt az erdeifenyő aránya. A készáruter-melés éves átlagban meghaladta a 25 ezer m³-t. A lombos fűrészáru aránya 30 százalék, a fenyő fűrészáru aránya pedig 50 százalék körül mozgott. Apróválasztékok közül említést érdemel a parkettaléc, a bútortaléc, a donga, az élfa és az orsófa termelése. A fűrészcsarnok alapgépeit négy keretfűrész jelentette, mellettük négy ingafűrész, négy szélező, hat körfűrész és egy szalagfűrész volt beépítve. A dolgozók létszáma ekkor 320 fő volt. A termékszerkezet kialakításában egyre jelentősebb mértékben érvényesültek az exportértékesítési szempontok, amelyek meghatározták az üzem árbevételét is.

A ZEFAG vezetése 1974-ben döntött a

rekonstrukció megindításáról. A fűrészüzem felújítása 1975. március 20-án - az Erdészeti és Faipari Tervező és Szervező Iroda (ERFATERV) tervei alapján - az országban elsőként kezdődött el. A projekt három szakaszban valósult meg, amely-

HERKULES 65H keretfűrészgép az 1970-es években.

FOTÓ: ARCHÍV

nek eredményeként korszerű lombos- és fenyős csarnok létesült. Ezt követően a '80-as években további kisebb-nagyobb fejlesztések voltak az üzemben. Az eredeti 60 éves fűrészcsarnokból – meghagyva a kuriózumnak számító fa tartószerkezetet – továbbfeldolgozó csarnokot alakítottak ki, benne készparketta-gyártó sorral, ami profilbővülést is jelentett.

A Lenti Erdészet fagyártmánytermelő kisüzeme 1978 őszén szűnt meg, és beolvadt a Lenti Fafeldolgozó Üzembe 24 fővel.

Az üzem teljes újjáépítése olyan munkakörülményeket teremtett, amelyeket régóta óhajtott, és meg is érdemelt a munkahelyéhez jóban-rosszban ragaszkodó munkásgárda. A korszerűsítés be-

fejezésével Lentiben az ország egyik legmodernebb és legnagyobb teljesítményű, 94 ezer m³ rönk felfűrészelésére képes fűrészüzem épült fel. Jelentős beruházásnak számított 4 darab, egyenként 50 m³ légtérfogatú Wooddryer típusú szárító- és négy gőzölőkamra üzembe helyezése is. A szárítóból kikerült termékek tárolására hat szín épült.

A '80-as évek elejétől a fűrészüzem már megnövekedett kapacitással dolgozott. Míg 1980-ban 77 ezer m³ hengeres fát fűrészelt fel, ez a mennyiség az évtized második felére évi 65–66 ezer m³ alap-

anyag feldolgozásában stabilizálódott. A '90-es években jelentősen csökkent a feldolgozás, elsősorban a fenyő mennyisége csökkent a korábbi töredékére, egyes fafajok (akác, gyertyán, cser) feldolgozása pedig gazdaságtalanná vált. A profilítás következtében a feldolgozott alapanyag-mennyiség évi 20–25 ezer m³-re csökkent.

Az üzem 1992. július 1-jétől Kerka Menti Fafeldolgozó Fűrész Kft. néven gazdasági társaságként folytatta működését. Jelentős fejlesztések kezdődtek a kft.-nél 1995-ben, ennek forrásait az üzem gazdálkodásának eredményei és a tulajdonos Zalaerdő tőkeemelései teremtették meg. Ez évben helyeztek üzembe egy 1300-as Pri-

ene, jövője

multini rönkhasító szalagfűrész az előregedett Bratstvo helyett, majd a következő évben új Mühlböck gőzölőkamra épült. Az új hőközpont építése 1997-ben kezdődött, amely a muzeális értékű, 1923-as gyártású régi kazán kiváltását szolgálta. Az új hőközpont két Kohlbach típusú 2–2 MW kapacitású kazánja hosszú távra megoldotta az üzem technológiai hőigényét.

Az Esterer keretfűrész és a szárítót 1999-ben újították fel, a továbbfeldolgozó csarnokba pedig új ingafűrészeket és végmegmunkáló gépet építettek be. A tulajdonos döntése alapján a cég 100 millió forintos tőkeemelését kapott 2000-ben, amelyből megkezdődött a Primultini rönkvágó szalagfűrész alapoló optimalizáló darabolófűrészrel ellátott aprótermék-előállító sor telepítése. Két évvel később korszerűsítették az üzem elektromos ellátását és a röntér anyagmozgatását. A kft. létszáma 136 főre csökkent. A folyamatos fejlesztésekkel lehetővé vált évi 25–30 ezer m³ alapanyag biztonságos feldolgozása. A korszerű szárítóberendezések alkalmazásával megoldódott a késztermékek szakszerű tárolása. A feldolgozott fafajok összetétele teljesen átalakult, a korábbi fenyő helyett a tölgy és a bükk játszotta a főszerepet.

A faipar területén eluralkodó válság hatására a vállalkozás eredményessége csökkent, és a 2000-es években negatív előjelűvé vált. Termelése és a munkások száma fokozatosan csökkent. A termékek iránti kereslet egyre inkább visszaesett, így a kft. 2005-ben már csak egy műszakban dolgozott, termelése töredéke volt a korábbi évek mennyiségének. A Zalaerdő Zrt. Igazgatósága többször foglalkozott az üzem privatizációjának gondolatával. Az üzem Kerka Menti Fűrész Kft. néven a Zalaerdő Zrt. 100 százalékos tulajdonában álló gazdasági társaságként működött, majd 2012-ben beolvadt a Zalaerdő Zrt.-be. A foglalkoztatottak létszáma 30–35 főre csökkent, a felfűrészelés alig érte el a 7–8000 m³-t. A Zalaerdő Zrt. vezetése elvetette az üzem privatizálásának a gondolatát és a fejlesztés mellett döntött. Ebben a döntésben fontos szerepet játszott a város és a környék néhány polgármesterének a szava, akik ekkor tagjai voltak a zrt. igazgatóságának és felügyelőbizottságának. Az igazi áttörést 2008-ra tehetjük, amikor elkezdődött az egység korszerűsítése mellett a pelletgyártó üzem létesítése, amelyet a következő évben adtak át. A pellettermelés megoldotta a fűrészpor és a gyaluforgács felhasználását, továbbá a fölösleges hőenergia egy részének a hasznosítását. A pelletüzem évente 2500 tonna pellet termelésére képes.

Az üzem tevékenységét 2006 óta a Len-

Pelletgyártó gépsor napjainkban.

ti Erdészeti fafeldolgozási ágazatként végzi, 100 százalékos FSC-minősítéssel rendelkezik. Az üzem kereskedelmi lehetőségei növekedtek, és kizárólag csak szerződéssel lekött termékeket gyárt. Erőssége, hogy speciális, egyedi termékeket állít elő a megrendelő igénye szerint. A rönkfelhasználás 12–13.000 m³ között mozog (az elméleti kapacitás 30.000 m³), ebből tölgy 8500 m³, bükk 3500 m³, valamint 1000 m³ egyéb fafaj. Ehhez a kapacitáshoz a foglalkoztatottak létszáma jelenleg 50 fő fizikai és három szellemi dolgozó.

Megtszélő elismerésben részesült 2014. szeptember 3-án a Zalaerdő Zrt. és a Lenti Fűrészüzem. Magyar Termék Nagydíjat és Klímabarát Termék Nívódíjat vehettek át a cég képviselői. Lenti Város Önkormányzati Képviselő-testülete a város napja alkalmából a „LENTI VÁROSÉRT DÍJ” kitüntetést adományozta a Zalaerdő Zrt. Lenti Erdészete, illetve azon belül a fafeldolgozó üzem részére 2018. január 6-án.

A fejlesztések ismét zöld utat kaptak, ezért a hangos, rossz állapotú utcafronti négy szárító helyett öt korszerű szárító terveit dolgozták ki, továbbá a feltorlódott beruházási igények tervezése is megindult. Az elavult kazánokat sikerült felújítani, illetve a tervek szerint a kazánvezérlés is korszerűsítve lesz. Az üzem termékeire továbbra is a keresleti piac jellemző. A termékfejlesztéseket elsősorban a továbbfeldolgozásban tervezte a vezetés, amihez jelentős hőenergia szabad kapacitás áll rendelkezésre. Idén a tervek megvalósulását a járvány hatásai átirták. Az üzem a tavaszi első hullám alatt végig működött, leállás nem volt, a megnövekedett táp-
pénzes hiányszakok miatt visszaesett a termelés. A tölgy kész- és félkész termékek iránti kereslet csökkenése miatt egy hónap árbevétel-kiesés jelentkezett. A nyári hónapokban ismét növekedett a kereslet, és jelenleg is erősödik. A bükk fűrészáru piacán nem tapasztaltunk visszaesést, ami

elsősorban a kínai értékesítésnek köszönhető. A pelletüzem működését a műszaki meghibásodások jellemezték, emiatt két hónap termelése kiesett. Sajnos, az olasz exportpiac visszaesése miatt még mindig jelentős a pelletteraktárkészlet.

A Zalaerdő Zrt. 2020. október 28-án megalakította a ZALA-FÜRÉSZ Fafeldolgozó és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaságot. Profiltisztítás céljából a Lenti Fűrészüzem és Pelletüzem 2021-ben már önálló kft.-ként működik tovább. Jelenleg az átszervezésen és az új cég működési feltételeinek a kialakításán dolgozunk. A ZALA-FÜRÉSZ Kft. célja az önálló, gazdaságos működés, amit az elmaradt beruházások és a koronavírus miatti bizonytalan piaci környezetben kell teljesítenie.

Lukács Ferenc
fafeldolgozási ágazatvezető;
mb. ügyvezető (ZALA-FÜRÉSZ Kft.)

WEÖRES SÁNDOR:

Szép a fenyő

*Szép a fenyő télen-nyáron,
sose lepi dermedt álom:
míg az ágán jég szikrázik,
űde zöldje csak pompázik.*

*Nagykarácsony immár eljő,
érkezik az újesztendő.
Míg a mező dermed, fázik,
a zöld fenyves csak pompázik.*

Az erdőben találta meg hivatását

Erdőt jár, traktorozik, bort készít, és szívesen nótázik. Ternácz Zsolttal, a Rátka kerület vezetőjével munkáról és szabadidőről is beszélgettünk.

Édesapja a szomszéd falu termelőszövetkezetében dolgozott mint gépszerelő, munkahelye megszűnése után saját mezőgazdasági vállalkozásba kezdett. A gépek és a traktorok iránti érdeklődését tehát édesapjának köszönheti. Édesanyja előadóként dolgozott a letenyei áfész-irodában.

Anyai nagyapjának köszönhetően – aki szintén a Letenyei Erdészethél dolgozott, kezdetben hosszolóként, majd fogatüzem-vezetőként – hamar, 8–10 éves korában „megpecsételődött” a sorsa.

– Gyakran mentünk haza Vetyemből Csörnyeföldre gyalog, s nagyapám kilométereken át végeláthatatlan történetekkel szórakoztatott az erdőről, és közben rengeteget tanultam tőle. Nem is volt kérdés, hogy az általános iskola után hol tanuljak tovább.

Zsolt 1991-ben kezdte meg tanulmányait a barcsi Dráva-völgye Szakközépiskolában, ahol 1996-ban erdésztechnikusi minősítést szerzett.

– Édesapámnak köszönhetően már a középiskolai éveim alatt belekóstolhattam a mezőgazdasági növénytermesztés világába. Tulajdonképpen a két szakma nem áll olyan messze egymástól, és azóta időközben bátyámmal átvettük édesapánktól a családi gazdaság irányítását, ami közel 100 hektár föld megmunkálását jelenti.

A frissen megszerzett technikus bizonyítvánnyal a zsebében, azonnal jelentkezett a Letenyei Erdészethez, ahol 1996 júniusától négy éven át hosszolóként, két évig besztott erdészként dolgozott, majd 2002. szeptember 1-jétől kinevezték a Rátka kerület élére.

A munka mellett ismét tanulásra adta fejét, 1996 szeptemberétől a Nyugat-magyarországi Egyetem vadgazda mérnöki szakán kezdett tanulni, levelező tagozaton, diplomáját 2000-ben szerezte meg. Mint mondta, nehéz évek voltak ezek, a kötelességei elvégzése után nem sok szabadideje maradt.

– Az akkori erdészvezető, Várhelyi József igazgató úr ebben az időben megkérdezte tőlem: a vadász- vagy az erdészélet áll hozzám közelebb? Azt

feleltem: igaz, hogy vadászni is szeretek, de hivatásként inkább az erdészszakma mellett teszem le a voksom – mondta mosolyogva Zsolt.

Az 624 hektáros Rátka kerületerdő területei Murarátka és Muraszemenye

községhatárban találhatók, Szentmargitfalva, Kiscsehi és Zajk települések ölelik körbe. Élén a legnagyobb kihívást Zsolt számára a 2003-ban elkezdődött szúkáros lucfenyvesállományok felszámolása és átalakítása jelentette, közel 90 hektáron. Kerületében rengeteg vadkárelhárító kerítés található, amelyek ellenőrzése és karbantartása a mai napig sem könnyű feladat.

– Emellett a kezdeti években a vágás-érett bükkösök felújítógátásai is elkezdődtek – sorolta tovább. – Ezáltal jó pár éven keresztül évi 12–13 ezer m³ faanyag letermelését és szállítását irányítottam. Mostanra a nagy volumenű, látványos fakitermelések helyét az erdőművelés, csemeteápolás veszi át.

A Letenyei Erdészethél a tevékenységi körök közül a vadászat is jelentős szerepet kap.

– Ebben a munkában nagy segítség számomra 4 éves jagdterrierem, Huszár, aki munkatárs és családtag egyben. Kollégáim szerint egyébként vadászati szempontból mindig is jó kutyáim voltak.

Zsolt 2007-ben megnősült. Felesége, Eszter, falusi turizmussal és állattartással foglalkozik, a szüleitől átvett vendégházat vezeti. Kisfiuk, Mátyás 2015-ben született, még csak óvodás, de már most szívesen járja az erdőt édesapjával, és a családi traktornak is nagy rajongója.

Szabadidejében szívesen kirándul, túrázik, illetve kis hegyi birtokán barátaival amatőr szinten borászkodnak. Ez utóbbi tevékenységet apósától tanulta. Évente csak kis mennyiségű kézműves bort készítenek, többnyire rozét és Irsai Olivért. Társasági embernek tartja magát, aki szívesen szervez baráti társaságának különféle túrákat, kirándulásokat, és a nótász is szinte biztosan tőle indul el elsőként az összejöveteleken.

Aktív résztvevője az erdészeti programoknak, a vándorgyűléseknek és az ágazati sportnapoknak. Ez utóbbi rendezvényen több sportágban is megmérte már magát, egyebek mellett a teke, a bowling, a sorversenyek és a darts jelentett számára kellemes kihívást. Azonban sportkarrierje jóval korábban kezdődött, egészen negyvenéves koráig megyei harmadosztályú csapatban futballozott.

Amikor mindezek mellett akad még kevés szabadidő az életében, boldogan motorozik. Régebben szívesen látogatta az alsóörsi és sárvári motorostalálkozókat is, azonban ezekre mostanában már nem jut ideje.

Steyer Edina

Ternácz Zsolt jagdterrierével, Huszárral.

Szerkesztőbizottság: dr. Baráth László, Bodor György, Ernst Tamás, Gyergyák Lajos, Illés György, Kreiner Roland, Lukács István, dr. Páll Miklós, Pintér Csaba, Steyer Edina, Varga Attila, Vaski László • Felelős szerkesztő: Kreiner Roland (term. ig.) • Kiadja: ZALAERDŐ Zrt. • Felelős kiadó: Rosta Gyula vezérigazgató – Nyomdai előkészítés: Zalai T-Ma Kiadói Kft. • Nyomtatás: Ziegler-nyomda Kft. • Készült: 420 példányban

Zalaerdő
A ZALAERDŐ ZRT. FOLYOSZÁRMAZSA

A legújabb fakitermelő gép.

FOTÓ: KREINER ROLAND, VARGA GYÖRGY

A Kistolmácsi Horgászlak is idén kezdte meg működését.

A 2020-as év a tervezett beruházások szempontjából kiemelkedőnek mondható. Az idei évben több mint 1 milliárd forintos beruházási tervet fogadott el a tulajdonosi joggyakorló, és várhatóan a megvalósuló fejlesztések is jelentősen meghaladják az előző évek átlagát. A kerületvezető erdészek szolgálati járműveinek megvásárlása mellett több kiemelt projektet is sikerült megvalósítani, ilyen például a Ponsse harvester-forwarder géppár beszerzése, a sohollári kápolna rekonstrukciója, a kistolmácsi szálláshelyfejlesztések és nem utolsósorban a Mura Programból finanszírozott vasútfejlesztések.

Történelmi jelentőségűnek mondható, hogy a Zalaerdő Zrt. immár minden egyes kerületvezető erdész kolléga számára biztosít szolgálati gépjárművet. A beszerzés két részletben valósult meg, az idei, második ütem mintegy 260 millió forintba került, ezt saját erőből finanszírozta a társaság.

Az év legnagyobb mértékű beruházása az erdei vasúti pálya Pördeföldéig tartó

Beruházások 2020

1,8 kilométeres szakaszának a felújítása, illetve a Kistolmács községig történő meghosszabbítása. A munkálatokat a Mura Program célkitűzéseinek megvalósítására kapott támogatás összegéből finanszírozza a Zalaerdő Zrt. A beruházás értéke meghaladja a 400 millió forintot. (A vasútvonal-hosszabbításról a 2020/III-as szám 7. oldalán olvashattak bővebben – a Szerk.)

Tavasszal érkezett meg a tavalyi évben megrendelt fakitermelő és kiszállító géppár. A Ponsse Beaver harvester és a Ponsse Gazelle forwarder új szín a Zalaerdő Zrt. gépparkjában. A gépek üzemeltetését a Lenti Erdészet végzi, de a tervek szerint a társaság többi erdészeténél is végeznek majd fakitermelési feladatokat. Az eltelt fél év tapasztalatai kedvezőek, a gépekkel jól képzett, tapasztalt kezelők dolgoznak, a kihasználtság, termelékenység is az elvárások szerint alakult. A mintegy 210 millió forintos gépbeszerzés fokozta társaságunk függetlenségét, növelte a termelés biz-

tonságát és hatékonyságát. (A géppárról a 2020/II-es szám 11. oldalán olvashattak bővebben – a Szerk.)

A Téry Ödön Programra benyújtott sikeres pályázatunk eredményeként sikerült százszázalékos támogatás igénybevételével felújítanunk a Kistolmácsi Erdei Lakot. A teljes körű felújítás keretében műszakilag és esztétikailag is megújult a szálláshely, illetve teljesen új bútorokat és berendezési tárgyakat is vásároltunk. A Zalaerdő Zrt. tulajdonában lévő, több éve üresen álló tóparti büféépület új funkcióval éledt újra, egy vízparti, saját stéggel rendelkező szálláshelyet alakítottunk ki, amely reményeink szerint a pandémiás helyzet javulása után keresett lesz majd a horgászok körében. A két épület felújítása 37 millió forintba került. (A kistolmácsi szállások rekonstrukciójáról a 2020/II-es szám 8. oldalán olvashattak bővebben – a Szerk.)

Gál Károly
vagyongazdálkodási osztályvezető

AZ ÉV GOMBÁJA: CSOPORTOS CSÉSZEGOMBA

A csoportos csészegomba (*Microstoma protractum*) élénkpiros színű, 1-2 centiméter nagyságú, kehely vagy csésze alakú termőtestei február végén és márciusban jelennek meg lombos fák elhált, földön fekvő, vagy leggyakrabban talajjal betemetett ágain. Többnyire erősen csoportosak, fiatalon csaknem zárt gömböt formáznak, csúcsukon apró nyílással, ami a gomba növekedésével fokozatosan tágul, szélesedik, majd a termőtestek sekély, de jól látható hegyes karéjokkal nyílnak fel.

Korhadékantó (szaprotróf) gombafaj. Az elhált, főleg talajjal fedett faanyag lebontása jelenti számára a tápanyagforrást.

Meglehetősen ritka, kevés hazai elterjedési adattal rendelkezünk róla. Csak tavasszal képez termőtesteket, így a legtöbb gombafajtól eltérően iveros szaporodása egy viszonylag szűk időintervallumra korlátozódik. Veszélyeztetettségét tovább növeli, hogy feltűnő gombafaj, a skarlátvörös termőtestcsoportok szinte „világítanak” az erdei avarban. Felületesen szemlélve a hasonló időszakban termő, ehető osztrák csészegombával téveszthető össze, és esetleg helyette gyűjtik étkezési célra.

A Zalaerdő Zrt. területéről nincs információ a előfordulásáról, mindeddig én sem találtam csoportos csészegombát.

Összeállította: Gál Sándor kerületvezető erdész, gombaszakellenőr

Termőtest: 4-10 mm átmérőjű, nyeles csésze. Eleinte gömb alakban zárt, később csillagalakban, hegyes karéjokkal felnyíló. Kívül fehér szőres Termőréteg: élénk vörösvörös. Nyél: 2-4 cm hosszú és 2-3 mm vastag, fehéres rózsaszínű, szőres. Rendszeren 5-10-esével alul összenőttek és néha elágazók

Előfordulás: erdők talaján tavasszal terem. Korhadékantó tömlősgomba. Étkezési érték: nem ehető

FOTÓ: MOLNÁR „STORMAN” ÁKOS

Történelmi visszatekintéssel kezdte beszámolóját Rosta Gyula, a Zalaerdő Zrt. vezérigazgatója a hagyományos szentpéterföldei trófeaszemlén 2020 októberében.

Mint mondta, az 1970-es, Marion Schuster által elejtett világrekord bika megalapozta az erdőgazdaság, és egyben a megye gímállományának hírnevét, éppen ezért az itt dolgozó vadász- és erdészgenerációk azóta is töretlenül azon munkálkodnak, hogy ezt az értékes populációt fejlesztve, újabb és újabb eredményeket felmutatva, még egyszer megismételjék ezt a csodát. Mint az elmúlt években megszokottá vált, már augusztus 20. körül megszólalt egy-egy bika, a szarvasnász pedig szeptember közepére elérte csúcspontját.

– Az időjárást tekintve 2020-ban minden feltétel adott volt, hogy kiemelkedő évet zárjunk – hangsúlyozta. – A járványhelyzet azonban hónapokig bizonytalanságban tartott bennünket, nem tudtuk előre meg-

Trófeaszemle 2020

jósolni, mi vár ránk. Ahogy az ország minden vadgazdálkodója, úgy a Zalaerdő Zrt. is komoly problémákkal küszködött. Szerecsére, a távol maradt német és osztrák csoportokat kismértékben tudtuk pótolni magyar vadászvendégekkel, így nem úszott

el a szezon, sőt, úgy vélem, a körülményekhez képest sikeresnek mondható!

Az idei bögési időszakban 103 bika került terítékre a Zalaerdő Zrt. által gondozott vadászterületekről, mintegy 32 százalékkal kevesebb az elmúlt tíz év átlagánál. Ez az eredetileg

	Súly (kg)	CIC-pontszám	Kísérő vadász	Elejtés helye
1.	13,24	234,99	Egle Zoltán	Szentpéterfölde
2.	13,19	233,45	Kósa György	Haraszi
3.	13,94	229,98	Csordás Béla	Kúria

Településfásítás Zalában

Az Agrárminisztérium a 2019 őszén indított Kaán Károly Országfásítási Program keretében hirdette meg a Településfásítási Programot, amelyben a 10 ezer főnél kisebb települések összesen 12 ezer fát igényelhettek térítésmentesen 2020 nyarán. A program fő célja elsősorban a közterületek, valamint az óvoda- és iskolaudvarok, oktatási és önkormányzati intézmények területének fásítása.

A program kapcsán mintegy félezer település pályázott sikerrel, amelynek eredményeként 2020 októberében megkezdődtek a faültetések Zalában is. Az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) tit-

kárságától a Nagykanizsai Helyi Csoport (HCS) is felkérést kapott a következő feladatokra:

– az egyes faültetéseken erdész szakember jelenlétét biztosítja, aki szakmai

segítséget nyújt az egyes fák szakszerű elültetéséhez,

– ellenőrzi, hogy a fákat a korábbi önkormányzati nyilatkozatban megjelölt helyszínekre ültetik-e el a településeken,

– az elültetett fák számának megfelelő mennyiségű „Faültetési és gondozási útmutatót” kiosztja a résztvevőknek,

– az országfásítás logójával ellátott kordonszalagot felhelyezi az elültetett fák köré helyezett támasztókarók köré.

Az első faültetésre 2020. október 10-én délelőtt került sor Sárhidán, ahol a Zala-

Faültetés Sárhidán...

...és Nagylengyelben.

FOTÓ: PINTÉR CSABA

Másfél éve a Nagykanizsai Erdészet élén

tervezett mennyiségnek és árbevételnek is a kétharmadát jelenti. Az érmesek száma kimagasló: 18 darab aranyérmes, 41 darab ezüstérmes, 27 darab bronzérmes trófeával büszkélkedhetünk. Az összes elejtett bika trófeáinak átlagsúlya rendkívül magas: 8,06 kilogramm, míg az érmes átlagsúlya 8,76 kilogramm.

A három legmagasabb pontszámú bikát a Bánokszentgyörgyi Erdészet területén hozták terítékre. (Ezek értékeit a mellékelt táblázatban láthatják – a Szerk.)

A beszéd végén Rosta Gyula külön megköszönte a vadászatszervező irodák együttműködését, illetve a társaság hivatásos vadászainak odaadó munkáját.

Páll Tamás
vadászati felügyelő
Steyer Edina
PR-előadó

erdő Zrt.-t és a HC-s-t Bende Szabolcs, a Zalaegerszegi Erdészet kerületvezető erdésze és Varga Attila vezérigazgató-helyettes, gazdasági igazgató, a helyi csoport elnöke képviselte. A következő héten, Hahóton Husz Bettina, a Bánokszentgyörgyi Erdészet kerületvezetője segítette az ültetést. November hónapban elsőként Gétye községben ültették el a sorfákat Schweighardt Balázs zalaegerszegi kerületvezető kolléga támogatásával, majd Nagylengyel következett, ahol szintén a Zalaegerszegi Erdészettől Domján Marcell volt jelen. Végül november 19-én délelőtt Zalakaroson, Gál Sándor részvételével, délután pedig Szepetneken, Kertész Ferenc útmutatásai alapján kezdték meg a faültetést. Az utolsó helyszíneken részt vevő mindkét kolléga a Nagykanizsai Erdészet kerületvezető erdésze.

Az egyes települések tizennyolc és harminc darab közötti mennyiséget igényeltek a választható tizenkilenc fajából, így a zalai ültetések alkalmával szivarfa, madárberkenye, közönséges nyír, platán, ezüsthárs, keskenylevelű kőris, korai juhar, amerikai hárs, díszkőrté, fehér eper, lepényfa és díszalma egyedei színesítik a települések utcaképet.

Az ültetési időpontok egyeztetése és a szalagozáshoz szükséges eszközök helyszínre juttatása jelentős szervezési feladatot adott, a települések fásításában való aktív közreműködés és a személyes jelenlét azonban reményeink szerint elősegíti szakmánk és erdőgazdálkodási tevékenységünk kedvezőbb társadalmi megítélését.

Fűr Tamás
titkár, OEE Nagykanizsai HC-s

Illés György Nagykanizsán született, egész életében Letenyén élt. Felmenői között nem találunk egyetlen erdészt sem, édesapja agrártechnikus volt, hízómarhatelepet irányított Becsehelyen, édesanyja pedig az Állami Biztosító letenyei kirendeltségét vezette.

– Gyermekként a mindennapos foci mellett gyakori program volt a horgászat, a csúzlizás, valamint a bandázás a közeli réten és erdőben. Nem is tudom már, hogy hívták akkoriban a tárgyat: élővilág vagy biológia – de arra határozottan emlékszem, hogy ez volt a kedvencem. Mindennek köszönhetően korán eldöntöttem, hogy az erdész szakmát választom, amelynek faluhelyen nagy becsülete volt akkoriban, így a szüleim is teljes mértékben támogattak ebben.

György a soproni erdészeti szakközépiskola után az egyetemet is elvégezte a hűség városában. Nagyjából egy évig gyakornokoskodott Bajcsán. Egyetem előtt egy éven át volt katoná Marcaliban – későbbi évfolyamtársaival együtt részt vett a zsigárdi „zörgős” hidak építésében. Ezt követően a Letenyei Erdészethoz kezdett dolgozni 1989 decemberében mint erdőművelési műszaki vezető. Ebben a pozícióban maradt húsz évig, amíg 2010 januárjában erdészeti igazgatói kinevezést kapott Letenyén.

– Teljesen különbözött egymástól a két munkakör – mondta. – Műszaki vezetőként rengeteget voltam kint az erdőn, erdészeti igazgatóként a feladataim nagyrészt az irodához kötöttek. Tudtam ezt előre, de ez egy olyan felkérés volt, amit nem lehetett visszautasítani. Onnantól kezdve az erdészeti napi ügyeivel, karbantartásokkal és a vadászattal foglalkoztam leginkább, az erdő kissé háttérbe szorult. Szerencsére művelő és fahasználó kollégáim is remekül végezték a munkájukat, így az, hogy én kevesebbet tudtam az erdőn lenni, az erdészeti működésben nem okozott hátrányt.

Tíz év letenyei erdészeti igazgatói tevékenység után Rosta Gyula vezérigazgató 2019 áprilisában kinevezte a Nagykanizsai Erdészethoz élére. Mint György mondta, számára a földrajzi változás nem volt olyan éles váltás, mintha egy letenyei kerületvezető erdészeti helyeztek volna át ehhez az erdészethez. A feladatai nagyjából ugyanazok Nagykanizsán, mint korábban, és „új” kollégái ugyanolyan szakmai hozzáállással és hozzáállással, tenni akarással dolgoznak,

mint a „régiek”. Ami más, amit meg kellett szoknia: nagyjából minden egyéb. Teljesen más termőhelyű vidékre került, merőben más fafajokkal és más problémákkal.

– Az egyetlen – domborzatában és fafajaiban – hasonló terület Obornak környéke. A Letenyei Erdészethoz az erdők zömét bükkösök alkotják, itt a sok nemes tölgy mellett rengeteg a cser, az akác, a vöröstölgy. Számos olyan fafaj került újra a közelembbe, amelyek egyetem óta egyáltalán nem. Ilyen szinten újdonság volt nekem a cserebogárpajorral való küzdelem, mindeddig leginkább tanulmányokban és szakmai napokon találkoztam e problémával, amely sok keserűséget okoz az erdészethoz. További megoldandó feladat a bálványfa, sajnos ez az erdészeti rendkívül fertőzött ezzel az invazív fajjal.

Szintén új kihívást jelentett erdészeti igazgatóként az ország egyik legnagyobb csemetekertje, amelyben gyakornokként korábban ugyan voltak feladatai, de nem kellett ilyen mélységben ismernie működését.

– Meglepett, hogy a harminc évvel ezelőttihez képest jóval kevesebb a csemete, kevesebb fafajjal dolgozik a kert, és sajnos kevesebb a dolgozó. A gépesítésben történt előrelépés, de ez nem oldja meg a munkaerőhiány problémáját. Ez a gond fennáll a Sardi Díszfaiskolában is, amolyan egyébként is sok problémával küszködik. Egyelőre tárgyalunk, gondolkodunk a jövőjéről...

A fácantenyésztés nem csak Györgynek, hanem a társaságnak is újdonság. Három éve nevel a Zalaerdő Zrt. fácánokat a zsigárdi telepen. (Erről előző számunkban olvashattak bővebben – a Szerk.)

– A telepet irányító kerületvezető vadászthoz rengeteget tanultam magam is. Úgy gondolom, nagyon az elején járunk a folyamatnak, és sok a kiaknázatlan lehetőség előttünk. A tenyésztés szépen elindult, a fácánvadászatról már gyűlnek a tapasztalatok.

Az erdészeti igazgató legfontosabb célja az eredményes gazdálkodást tekintni. Fontosnak tartja, hogy sikerüljön munkát találni minden munkára, legfőképpen az erdőszítések ápolására és a csemetekertbe. Úgy gondolja, ez nagy kihívás lesz. No és persze az is célként lebeg a szeméi előtt, hogy a fácánprojekt minél sikeresebb legyen.

Steyer Edina

Múltidézés...

Előző számunkban a régi idők emlékeit adtuk közre egy nyolcvan éve történt esemény levelezésének bemutatásával. Akkor született az ötlet, hogy talán folytatni is lehetne.

Most egy vadkárügy következik:

Láthatjuk, vadkár volt, van és lesz is, és ahogy akkor sem volt, ma sem könnyű a rendezésük.

Dr. Páll Miklós
ellenőrzési osztályvezető

ESTERHÁZY HERCEGI HITBIZOMÁNY.

232./1940.szám.

Szentpéterfőldé, 1940. év IV. hó 6.-án.

Valasznál kérjük ezen számról hivatkozni.

Tárgy: Miklós pusztai lakóinak kérése vadkarok miatt.

Nagytekintetű

Hercegi Erdőgazgatóságnak

Sopron.

Az e hó 4.-én kelt 232./1940.számú rendeletre fenti tárgyban az alábbiakat jelentjük.

Tény az, hogy a miklós pusztai lakosok voltak nálam év velük több idegűl tárgyalást folytattam. Igérték nekik 200.-pengőt, de ők vadörök felállítását kérték és azt nem is említették, hogy megelégszenek 400.-pengővel. Mi vadörök nem állíthatunk fel, fel ez pusztádericsi vadászterület és a vadászberlő engedélyével tudnának csak vadörök ott védekezni. A vadászberlő pedig, Mező Kálmán pusztamagyaródi kis földbirtokos, ny. huszárezredes, -kit már saját erdőnkben rajtaértünk orvvadászatán-szenvedélyes vadász, meg nem engedti azt, hogy mi elűzzük az "ő" szarvasait és így akadályozva legyen a vadászatban. Ha meg feljelentene, bizonyos, hogy elvesztjük a pert, erre van már több precedens.

Maggyűjtés 2020

Az idei év nyarán a jó virágzás, majd a terméskötődés és a csapadékos időjárás kiváló termést jövendült. Augusztusra azonban berobbant az óriási tölgy csipkésposloska-fertőzés, feltételezhetően ez okozta a kocsányostölgy-makk gyenge termését.

Magát a gyűjtést október első hetében kezdtük. Kevés és idős gyűjtő állt csak rendelkezésre, a legnagyobb probléma – mint minden élőlomkaerő-igényes ágazatban – a dolgozni akarók és tudók hiánya. Ennek ellenére időt, pénzt és energiát nem sajnálva, szívós munkával sikerült az erdőfelújítás és csemetetermelés magszükségleteit begyűjteni. A maggyűjtés december elejéig tart, de azt már most elmondhatjuk, hogy összességében sikeres maggyűjtési szezonon vagyunk túl.

Vélhetően a csipkésposloska az oka, hogy a kocsányostölgy-makkból csak a szükséges mennyiség töredékét sikerült beszerezni. A kártevő miatt a termés idő előtt, kifejezetlenül lehullott. Egyéb magok beszerzése szerencsére jól alakult. A madárcseresznye-, a vadkörte-, a barkócaberkenye-, a hegyjuhar-, a koraijuhar- és a mézgáséger-magokat elvetettük, vagy tárolóban várják a tavaszi vetést.

Az őszi csemetekerti vetések 80 százalékban megvalósultak. Hatalmas kihívás lesz a nagy mennyiségű bükkmakk időben történő elvetése.

A kocsányos tölgyön kívül minden beszerzésünk a tervek szerint alakult, csemetekertjeink és tárolóink megteltek. A tavaszi vetésekkel és a jó kelésekkel a mai kor fafajigényeinek megfelelő csemetekertek szolgálhatják az erdőfelújítást.

Amelyik gazdálkodó szervezet rendelkezik majd kellő mennyiségű tartalék csemetekészlettel, az optimistábbban nézhet az eljövő ültetési szezonok elé. Várhatóan mi ezek közé fogunk tartozni.

Babics István
erdőgazdálkodási előadó

A Zalaerdő Zrt. 2020 őszi maggyűjtése

Erdészeti	Felvásárolt mennyiség (kg)					
	Kocsányos tölgy	Kocsánytalan tölgy	Vörös tölgy	Cser tölgy	Bükk	Fekete dió
Nagykanizsa	4378	23897	9942	3602	1708	931
Bánószentgyörgy		3378				
Letenye	1794	9491		38		
Lenti	1440	16620				
Zalaegerszeg	403	9027	1705			
Összesen	8015	62413	11647	3640	1708	931

KÖNYVAJÁNLÓ: ZALAI ERDŐK VARÁZSA – A ZALAERDŐ FÉL ÉVSZÁZADA

Idén fél évszázados a Zalaerdő Erdészeti Zrt., ennek apropóján a társaság egy, a teljes időszakot átfogó könyvvel emlékezik meg az elmúlt évtizedekről, azok eredményeiről és nehézségeiről.

A szerzők taglaják egyebek mellett az egyes tevékenységi körök jellemzőit, a termelési technológiák és eszközök fejlődését, a vállalat eredményeit, az erdészeti egységek történeti vonatkozásait és a szervezeti változásokat. A bemutatott ötven év alatt sokat formálódott a szakmai ismeretanyagunk, a tudomány és az alkalmazott technika. Olvashatunk arról, miképpen tudott lépést tartani a fejlődéssel a méreteiben megnövekedett vállalat. Megismerhetjük az egyes tájegységek jellemzőit, a gazdálkodást befolyásoló változó természeti tényezőket és az éghajlati hatásokat.

Az ajánlóban Nagy László nyugalmazott gazdasági igazgató úgy fogalmaz: „A könyv emléket kíván állítani a zalai erdőkért dolgozó embereknek, mert az elért eredmények, a megvalósuló fejlődés a természetet és az erdőt tisztelő, jól felkészült szakemberek nélkül nem jöhettek volna létre. (...) Öszintén hiszem, hogy a könyv méltó emléket állít azoknak, akik részesei voltak az elmúlt ötven évnek, kellő biztatást ad a jelen formálónak, és a jövőben is mindig lesznek jól felkészült, az erdészeti munkát szervező, irányító és megvalósító szakemberek.”

A leírásokat modern illusztrációk és szemet gyönyörködtető fotográfiák színesítik, köztük a csodálatos zalai táj számos képével. A Zalaerdő archívumából a kutatás közben igazi kincsek – számos fekete-fehér fotó, korabeli kimutatás és esetleírás került elő, amelyek közül jó néhányat szintén megjelenít az album.

A kötet összeállítása nagyjából egy évet vett igénybe, és igazi csapatmunka volt. Az egyes fejezetek megírásához a szerkesztők a legilletékesebb jelenlegi, illetve nyugalmazott munkatársakat választották ki, akiknek tudása és munkája is hozzájárult a társaság működéséhez, sikereihez ezen évtizedek folyamán.

A 2020-ban, a koronavírus-járvány miatt meghozott intézkedések okán a jubileumi ünnepség – ahol a kötetet a Zalaerdő Zrt. ünnepélyesen is bemutatva volna –, sajnos elmaradt. Ezt a társaság a jövő év első felében kívánja pótolni.

Steyer Edina